

τουρηματάκια· αλλά ο άνθρωπος δὲ στάθηκε ἴσα μὲ δῶ, θέλησε νὰ τὰ μιμηθῆ. Τέλος πάντων, πᾶσι καλὰ, ποιὸς τοῦ εἶπε νὰ μὴ γράψῃ παραμύθια, ἀλλὰ χάθηκε νὰ πάρει ἀπὸ τὴν πλοῦσια λαϊκὴ παράδοσή μας; εἴταν ἀνάγκη νὰ μᾶς κάνει τὸ Φάουστ παραμύθι; ἀκόμα καὶ οἱ Νεραίδες τοῦ πού χορεύαν τὴ νύχτα μπρὸς σὸ σόφῳ μου φάνηκαν σὰ ψιλόλιγνες γερμανίδες πού χορεύαν κάτω ἀπὸν οὐρανὸ πού τὸ φεγγάρι πρόβαλε δειλὰ θολωμένῳ μῆς ἀπ' τὰ σύννεφα. Παῦ εἶναι οἱ δικές μας οἱ λιγερές πού τοὺς χοροὺς του εἰσάγουσε μὲ τοῦ μεσονυχτιᾶτου φεγγαριῦ τ' ὀλόλαμπρο φῶς κάτω ἀπ' τὸν καθαρίο οὐρανὸ μας ἢ μὲ τοῦ μεσημεριάτικου ἡλιοῦ τὴ λαύρα; Αὐτές δὲ χορεύαν γύρω σὲ σοφοὺς κίτρινασμένους ἀπ' τὴ μελέτη, ἔχουν μαζὶ τοὺς παλληκάρια νὰ τοὺς κρατοῦνε μὲ τὴ φλογέρα τὸ ρυθμὸ.

*

Ἄλλὰ σῶνον αὐτὰ γιὰ τὸν ἕνα Παναθηναϊοῦ τῶρα ἄς ἐρθοῦμε στὸν ἄλλο πού βγήκε μετὰ ἀπὸ δάυτον, νούμερο τρία, στὸν κύριο Ξενόπουλο πού μᾶς μίλησε γιὰ τὸ «ῥαϊόν βιβλίον», καταλαβαίνετε βέβαια, σὲ γλώσσα παστρικέβουσα. Δὲ μπορεῖ νὰ χωρήσῃ τὸ κεφάλι μου ἕνα πρᾶμα, πὼς μποροῦν αὐτοὶ οἱ ἄθρωποι ν' ἀνεβαίνουν καὶ νὰ κατεβαίνουν ὅλη τὴ γλωσσικὴ σκάλα μὲ μιὰ ἀφέλεια πού μόνο ἡ ἀμάθεια μπορεῖ νὰ προστατεύῃ ἢ ἡ δίψα ὅπως ὅπως καὶ ὅπου νᾶναι ν' ἀκουστοῦν καὶ ὄχι βέβαια ἀληθινὸ καλλιτεχνικὸ αἶσθημα πού συνταιριασμένῳ βρίσκεται πάντα μὲ τὸν καλλιτεχνικὸ ἐγωισμό. Λές κ' εἶναι κουρντισμένα ὄργανετα πού παίζουν ἀνάλογα μὲ τίς νότες πού τὸ κέφι σου ταίριασε σὸ μηχανισμό τοὺς καὶ πού μονάχα τοὺς δὲ μποροῦν νὰ βγάλουν κανένα μουσικὸ ἦχο. Γιατί δὲν εἴταν βέβαια καμιά ἀνάγκη νὰ βγῆ νὰ μιλήσῃ ὁ κ. Ξενόπουλος γιὰ τὸ «ῥαϊόν βιβλίον» ἂν εἶχε κάποιον ἐγωισμό καὶ συναίσθηση ὅτι «ῥαϊόν βιβλίον» εἶνε ὁ «Κόκκινος βράχος»; ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἢ δὲν ἔχει ἄλλο προτέρημα ἢ δὲν ἔχει τὸ ἀγνώθι σαυτάν.

Μᾶς εἶπε λοιπὸν ὅτι τὰ βιβλία μποροῦν νὰ διαίρεθῶνε σὲ δύο μεγάλες τάξεις, στὰ σοφὰ βιβλία καὶ στὰ ῥαϊὰ βιβλία. Καὶ σοφὰ βιβλία εἶναι ὅσα χρειάζονται γιὰ τὴ μελέτη τῆς Ἐπιστήμης, καὶ ῥαϊὰ ὅσα ἔχουν μέσα μυθιστορήματα, ποιήματα καὶ ἄλλα φιλολογικὰ δημιουργήματα. Στὸν τόπο μας δὲν ὑπάρχουν ῥαϊὰ βιβλία παρὰ μόνο σοφὰ. Κοροΐδευε βέβαια δῶ ὁ κ. Ξενόπουλος γιατί δὲ θέλω νὰ υποθέσω ὅτι μιλοῦσε σοβαρὰ ἐξὸν ἂν ἐννοῦσε τὴ Γραμματολογία τοῦ Μιατριώτη. Αὐτὸ φαίνεται νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια καὶ ἀπ' ὅσα παρακάτω εἶπε, ὅτι τὰ ῥαϊὰ βιβλία στὸν τόπο μας δὲν ἀγοράζονται, δὲ διαβάζονται ὅπως σ' ἄλλα μέρη καὶ οἱ συγγραφῆδες τοὺς πού πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς θὰ εἶχαν τὴν πρώτη θέση καὶ στὰ ξένα σὲ πολλοὺς Νομούς εἶνε ὀλίγοι ἀγνωστοί. Μᾶς φώτισε . . . ἀλλὰ δὲ νομίζει ὁ κ. Ξενόπουλος ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι ἕνας ἀπὸ κείνους πού ἀντὶ νὰ φροντίσουν νὰ διορθώσουν αὐτὸ τὸ κακὸ τὸ πᾶνε σὲ μάκρος μὲ τὴν ἀνόητη ἐπιφύλαξή τοὺς καὶ τὴ μισή τοὺς γλώσσα; Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ λέμε, τὰ ξέρει καὶ τὰ ξέρουμε καὶ τὰ ξέρουμε καλύτερα, τοῦλάχιστο ὁ κ. Ξενόπουλος μὲ φαίνεται, ἀλλὰ . . . μέσα σ' ἕνα ἄλλὰ ἀμφιβολίας θεμελιώνεται ὅλη ἡ κακομοιριά μας.

Ἄλλὰ, λένε μόνο οἱ γέροι· τὰ νιάτα λένε, μπρός· καὶ τῶρα μὲ τὸ συμπάθειο, ἐπειδὴ τὸ φέρνει ὁ λόγος, νὰ κάνω μιὰ παρεκκασούλα.

Μετὰ μέρη βρισκόμουν μὲ τὸν Ταγκόπουλο στὴν Πλατεία τοῦ Συντάγματος ὅπου συναπακροῦμε τὸ

Ζησυνιάτη καὶ ἀφοῦ χαϊρετηθήκαμε μᾶς εἶπε ὅτι εἶνε ἄρρωστος γιατί ἐμείνε δῶ προχθές λίγο ἀργότερα· καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν Ταγκόπουλο τοῦ λέει· «Ἐ! γέρασαμε, δὲν εἶμαστε πιά γιὰ τέτιες παλληκαριές». «Ἐγὼ δὲ γέρασα καθόλου, φωνάζει γελώντας ὁ Ταγκόπουλος, τώρα αἰσθάνομαι ὅτι ξανανιώνω». Νὰ σὰς πῶ τὸν χάρηκα τὸν Ταγκόπουλο ἐκείνη τὴ στιγμὴ, μούρθε νὰ τὸν ἀγκαλιάσω καὶ μὴ γελᾶτε μὲ τὸν ἐνθουσιασμό μου, ἔβλεπα μπροστά μου μιὰ εἰκόνα ζωντανῆ αὐτῆς τῆς κατάστασης. Ἐβλεπα στῶ Ταγκόπουλου τὴ μεγολόπρητη κορμωστασιά νὰ ξεχωρίζε δὴ ἡ ζεστασιά τῆς ἰδέας πού ζεῖ στὶς ψυχές ὄλων ἐκείνων πού σ' ὅποια ἡλικία καὶ ἂν βρίσκονταν ἔχουν τὰ νιάτα στὴν καρδιά, καὶ ἀπέναντί τοὺς ὄλη τὴ γερωντίστηκη κρυάδα σ' ἕνα ἄθρωπο νέο πού γέρασε, ὅπως παρατήρησα, γιὰ νᾶναι ἀπ' τὴν παρέα τῶν Παναθηναίων· θὰ μοῦ πῆτε ἄλλοι νὰ τῶν ἢ κοῦτρα του . . . ἀλλὰ τέλος πάντων. Διαβάστε καὶ τὴν κρίση πούχει γράψῃ σὸ περιοδικὸ τοὺς γιὰ τὰ καινούργια βιβλία πού βγήκανε καὶ θὰ δεῖτε ὅτι δὲν μπόρεσε ὄλο ἐκείνο τῆς ζωῆς τὸ ξεχειλίμα πού βρίσκεται μέσα στὴ μετάφραση τοῦ Κύκλωπα οὔτε κἂν νὰ σαλέψῃ τὸ νεκρωμένο τοῦ ὄργανισμοῦ, γι' αὐτὸ μᾶς ξεφουρνίζει ἐκείνα τὰ γερωντίστηκα παραμιλητὰ λέγοντας ὅτι ὁ Πάλλης εἶναι Κύκλωπας μ' ἕνα μάτι. Ὅτι εἶναι Κύκλωπας δὲ χωράει καμιά ἀμφιβολία, ἀλλὰ ἔχει μάτια δεκατίσσερα, ἐνῶ αὐτοὶ ὄλοι τοὺς εἶνε θεόστραβοι· γι' αὐτὸ τοῦ Πάλλη τὸ βιβλίον τὸ λέν κμὴ ἐπιμελημένον» καὶ τοῦ Ξενόπουλου τὴ Μαργαρίτα Στέφα «κομφογραφημένον» δηλαδὴ «ῥαϊόν βιβλίον» εἶδατε πὼς τοὺς μονάζει ἄμορφα ὁ μοσχομυρουδάτος αὐτὸς τίτλος πού ἴδιος ὁ συγγραφῆς τῆς μᾶς τὸν ξεφουρνίσε· χιλαλι του.

*

Ἄλλὰ ἄς προσέξουμε στὴ διάλεξή μας, γιατί βγαίνει νούμερο τέσσερα, ὁ Μαλακάσης, γιὰ νὰ διαβάσῃ ποιήματα. Μὲ μιὰ γλυκεῖα ἀπαγγελία ποῦναι χαρακτηριστικὰ τοῦ ποιητῆ μᾶς διάβασε μερικὰ ποιήματά του, τὰ περισσότερα καὶ ἂν δὲν κάνω λάθος ὄλα γνωστὰ ἀπὸ τὴ συλλογὴ του καὶ ἀπὸ διαφορῆς ἄλλες δημοσίεψες καὶ τίποτα ἄλλο.

*

Τῶρα εἶναι τὸ μεγάλο γλέντι πού βγαίνει ὁ Μπάμπης Ἄννης· εἶδατε πὼς σὲ ὄλα τὰ βαριετῆ ἀφίνουν τὰ καλύτερα νούμερα τελευταῖα, καὶ ἐπειδὴ εἶπαμε γιὰ Βαριετῆ ξέρετε τί ἐντύπωση μοῦ ἔκανε ὁ Ἄννης; σὲν τὴν ἐντύπωση πού μοῦκανε ἡ Ζάν-Νταράς ὅταν τὴν εἶδα ὕστερ' ἀπὸ χρονιά πολλὰ ἡσυχίας νὰ βγαίη πρόπερου στὴν Ἀλάμπρα. Στὰ χέρια του κρατοῦσα ἕνα μάτσο χοντρὸ χαρτιά σὲν κ' ἐκείνο πού τοῦφερε μιὰ μέρα σὸ γραφεῖο του ἕνας νέος. Ὁ νέος, μᾶς εἶπε, ὅτι εἶχε καὶ μέσα σαχλαμάρες πού τοὺς ἔκανε νὰ γελᾶσουν καὶ νὰ φτιάσουν καὶ σύλλογο, καὶ μῆς γελᾶσαμε ὄχι βέβαια μὲ τ' ἀστεῖα ἀλλὰ γιὰ τίς σαχλαμάρες καὶ θυμηθήκαμε μὲ σιχασιὰ τὸν καιρὸ πού εἴταν ὄλα γύρω ὀλόγυρα στὴ σκοτεινιά.

Στὸ δρᾶμα τοῦ νέου, γιατί δρᾶμα εἴταν τὸ μάτσο αὐτὸ, μᾶς εἶπε ὅτι «ὄλα τὰ πρόσωπα ἐφθέγγοντο τὴν αὐτὴν γλώσσα» ἀποῦ φθέγγεσαι καὶ σὺ καὶ οἱ ὅμοιοί σου» ἀκούγεται νὰ ψιθυρίζῃ ἕνας γνωστὸς δηγηματογράφος μᾶς πού καθότανε μπρὸς μου. Πιοῦς νὰ ἐννοῦσε ὁμῶς ὅπως; λέτε καὶ κείνους πού βγήκαν πρὶν ἀπ' αὐτόν; ἴσως.

Ἐδῶ μᾶς ἐρχεται νὰ κάνουμε καὶ μιὰ τρελλὴ σκέψη· μήπως στὶς τάσες κηδίες πού δεχάτην τὰ γιὰ τ'

ἄχρηστα καλάθι τῆς φημερίδας πού ἐργαζότανε ὁ κύριος αὐτὸς, μήπως παράπεσε καὶ κανένα καλὸ πού τοὺς φάνηκε ὄλων ἐκείνων τῶν κυρίων Εἰσαγγελῶν σὲν τᾶλλα καὶ ἴσως νὰ γελᾶσανε καὶ μὲ δαῦτο Μπορεῖ μάλιστα νὰ σὰς πῶ ὅτι ἔχω πεποίθηση ὅτι ἂν ἔτυχε πραγματικὰ καὶ τοὺς πῆγαν κανένα τέτιο θὰ βρῆκε τὴ μοῖρα τῶν ἄλλων, γιατί δὲν εἴταν οὔτε εἶναι αὐτοὶ σὲ θέση νὰ ξεχωρίσουν τὸ πολὺ ἔσκημα ἀπὸ τὸ πολὺ καλὸ, αὐτοὶ πού ὄλα τὰ γραμμένα τοὺς μᾶς φαίνονται εἰσαγγελικά.

Καὶ μὲ τὴν εἰσαγγελικὴ κῦτῃ ἀγόρευση τέλειωσε κ' ὄλο τὸ πανηγύρι, ἀλλὰ ἐγὼ νὰ σὰς πῶ τὴν ἀλήθεια δὲν ἐννοῶσα νὰ σχολᾶσω ἔτσι γλήγορα· πῆγα καὶ στοῦ Ἀρνιώτη καὶ κάθησα ὡς τὰ ξημερώματα — μεταξύ μας σὰς παρακαλῶ — μὴ τὸ μάθη κανεῖς Παναθηναῖος.

ΠΙΘΑΓΟΡΑΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

(Στὴ στήλη αὐτὴ θὰ κρεμῶμε κάθε βδομάδα, σὲν κερφάλια ληστῶν, ὅλες τίς δουνταξίες κ' ἀνορθογραφίες πού βρίσκονται σὲ καθαρευουσιάνικα βιβλία. Συνεργάτες τῆς στήλης αὐτῆς θᾶναι ὄλοι οἱ ἀναγνώστες μας, ἀρκεῖ μοναχὰ πλάι σὸ βιβλιόμα πού θὰ μᾶς στέλνουνε νὰ σημειώσῃ τὸνομα τοῦ βιβλίου καὶ τὸν ἀριθμὸ τῆς σελίδας πού βρίσκεται).

«... ἄτινα δίδουν μίαν ἰδέαν τῶν κρατοῦντων ἐν τῇ νέᾳ ἀντεπροσωπείᾳ ἀρχῶν».
(«Ἐστία», 7 Μαΐου 1906, σελ. 1, στήλη 4).

«Τὸ ποσὸν τοῦτο ... ἐξασφαλίζει τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ πρώτου συλλαβόντος τὴν ἰδέαν Μικρασιᾶτου».
(«Ἐστία», Μαΐου 10, σελ. 3, στήλη 2).

«Τοῦθ' ὄπερ ἀσυγγνώστως κατακροῖον».
(«Ἀκρόπολις» 28 Ἀπριλίου, σελ. 1, στήλη 3).

«... Εἰσελθὼν ἐν τῷ γραφεῖῳ...».
(«Ἀκρόπολις» Μαΐου 1, σελ. 3, στήλη 5).

«Ἡὐχαρίστησε τὸ Ράιχσταγ διὰ τὰς ἐνδεῖκνονομένας συμπαθείας».
(«Ἀθηναῖοι» Μαΐου 2, σελ. 3, στήλη 4).

«Ἡ Κυβέρνησις εὐρίσκειται ἐν τῷ τελεῖο ὄσθαι μετὰ σοβαρᾶς Ἐταιρίας περὶ πλήρους δικτύου...».
(«Πατρίς», 30 Ἀπριλίου, σελ. 1, στήλη 3).

«Ἡσθάνθη π ο λ λ ἡ ν πικρὰν τὴν ἀλήθειαν ἐνὸς λακωνικοῦ μας».
(«Ἀκρόπολις» Μαΐου 3, σελ. 2, στήλη 2).

«... νομίζομεν, ὅτι ἡ μελιόρρητος γλῶσσα τῶν ἱεροκηθῶν μας καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ ἐρητόρουνεν ὑπὲρ προακτικωτέρων καὶ κοινωνικωτέρων ἀρετῶν ἀφίοντες τὴν ἐρευναν τῶν μεταφυσικῶν εἰς τοὺς ἐπιστήμονας.»

Καὶ πῶς κάτω:

«Τὸ σὴ ἔκφρων ἢ χαρὰ καὶ ὑπερηφάνειά των.»

(«Ἀκρόπ. Μαΐου 2, σελ. 2, στήλη 2, στὰ Λακωνικά).

«... Μετὰ τὴν ἀπομόνωσιν τῆς Γερμανίας ἢ Ἀγγλίας ἐκρινεν ἀφ' ἑαυτῶν τὴν σιγμὴν διὰ τὸν διαμελισμὸν τῆς Τουρκίας».

(«Ἀλήθεια» Μαΐου 7, στίχη 5, γράφει Κλ. Νικολαΐδης).

«... ἐν ταῖς προμνηθεῖσιν ἐφημερίαις». («Σύμπαν» Δ. Ζαλούχου (δηλαδὴ Ζαλουχοποιή- μὴν «Astronomie Populaire τοῦ Flammarion») στὸν Ἐπίλογον).

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ οὐκ εἰμι ἄξιος κληθῆναι υἱός σου.

Λουκ. 15.

Ὅλοι οἱ χριστιανοὶ πρὸς πολὺ καὶ ποῖος ὀλίγο ξέρει τὸν Ἄσωτο Γιὸ, τὸν πονόψυχο Πατέρα, τὸν Παραπονιαρὴν Ἀδερφόν, ξέρει τῆς ἀσωτίας τὰ βάσανα, τῆς μετάνοιας τὴ δύναμιν, τῆς πονοψυχίας τὴν γιαντριά, τὸ γλυκὸ μάλλωμα τοῦ σκληροῦ παραπόνου.

Ἐφυγε ὁ Ἄσωτος Γιὸς μακριὰ ἀπ' τὸν πατέρα του, πρὸ εἴτανε τόσο καλὸς καὶ τοῦδωκε τὴν κληρονομίαν του, πρὶν τοῦ καιροῦ του, κ' ἐπέσε στὶς παραλυσίας τῆς ξενητείας, ὅπου τοῦ ἐφάγανε πεσοὶ καὶ κόκκαλον, τὸ πουγγί του, τὸ κομμί του καὶ τὴν ψυχὴν του μαζί. Τὸν ἤβρανε ἐπειτα οἱ συφορές πού ἀκολουθοῦνε τὴν καθὲ παραλυσίαν· οἱ ψευτικοὶ φίλοι τὸν ἀφήσανε καὶ κατάντησε σὲ τέτλια ἀπελπισίαν πού πῆγε καὶ γίνηκε κοπέλλι κ' ἐβόσκει χοίρους, πολλὰ δουλειὰ κ' ὀλίγο ψωμί, πού ἐβόσπε με λεχουδιὰ τὰ ξυλοκέρατα πού τρώγανε οἱ χοῖροι κ' ἐλόγιαζε μεγάλο του καλὸ νὰ μπορούσε νὰ γεμίση μ' αὐτὰ τὴν κοιλιὰν του. Τότε θυμήθηκε τὸν καλὸν τὸν πατέρα, τὰ καλὰ τοῦ σπιτιοῦ του καὶ τὴν καλοπέρασιν τῶν κοπελλίων του. Τὸ πῆρε ἀπόφασιν νὰ γυρίσῃ στὸν πατέρα του, νὰ πῆσῃ στὰ πόδια του, νὰ ζητήσῃ συχώρησιν, καὶ γὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ τονε πάσῃ κοπέλλι του. Ἔτσι τὰποφάσισε, ἔτσι τὸκαμε· ἡ ψυχὴ τοῦ καλοῦ πατέρα ἐμαλάκωσε καὶ μ' ἀνοιχτὴ ἀγκαλιά δέχτηκε τὸν παραλυμένον. Προστάζει νὰ τονε τιμῆσουνε σὰ γιὸ του, νὰ τονε ντύσουνε ἄρχοντικά, καὶ νὰ σφάζουνε τὸ θρεφτὸ μοσκάρι, νὰ τοιμάσουνε γλέντι νὰ χαροῦνε οἱ σπιτικοὶ κ' οἱ φίλοι. Ὁ πρωτογιὸς ἐβόσπε ἀπ' τὸ πῆγνυρι κ' βῆταν ἐγύρισε ἀπ' τὴν ἐξοχὴν τὸ θράδι κ' ἀκούσε τὴν χαρὰν πού γινότανε στὸ γονικὸν τοῦ σπιτίου καὶ ἐμαθε τὴν ἀφορμὴν τῆς, θυμωσε γιὰ τὴν πατρικὴν του μακροθυμίαν καὶ πικρὰ παράπονα φύγανε ἀπ' τὸ στόμα του. Μὰ ὁ σπλαχνικὸς πατέρας πού συχώρησε τὸν ἄσωτον, ἤξερε νὰ μαλακώσῃ καὶ τὸν παραπονιαρὸν μὲ τὸ συμπάθειον πού εἰδειχνε στὶς ἀδυναμίας καὶ τοῦ μιανοῦ καὶ τὰλλουνοῦ. Κι' ἔτσι χαρὰ κ' ἀγαλλίασιν μπῆκε στὸ λυπημένον σπιτί ἀπ' τὴν μετάνοιαν τοῦ ἀμαρτωλοῦ καὶ τοῦ πατέρα τὴν συγκατάβασιν.

Πόσα καὶ πόσα μυρωδάτα λουλούδια, πόσες πανέμορφες διδάχες μπορούμε νὰ πάρουμε ἀπ' αὐτὴ τὴν σημαγτικὴν παραβολήν! Πρὸ φέρνει τὸν ἄνθρωπον ἢ ἀσωτίαν πῶς ὁ ἄνθρωπος, ὅσο κ' ἂν ξεπέσῃ, δὲν πρέπει νὰ χάνῃ τὰ θάρρη του, γιὰτὶ στὴν καλὴ θέλησιν πάντα μπορεῖ νὰ βρεθῇ σωτηρία· πόσο ὠραίους καρπούς βγάζει ἡ ἀληθινὴ μετάνοια· πόσο ἀπέραντη εἶ-

ναι ἡ σπλαχνία τοῦ πατέρα, τοῦ κόσμου, τοῦ Θεοῦ! Καὶ πόσα πόσα!

Ὁ ἄσωτος—καὶ δὲν εἶν' ἄσωτος μονάχα κείνος πρὸ τρώγει τὸ βίος του μὲ μεθύσια καὶ σὲ παραλυσίες· ἄσωτος καὶ χειρότερος μάλιστα εἶναι κείνος πού ἀσωτεῖ τὴν ἐμπιστοσύνην πού τοῦ δόκων οἱ ἄλλοι. Ἄσωτος εἶναι ὁ Κυβερνήτης, ὁ Ἄρχοντας, ὁ Βασιλεὺς ὅπου τὸ ἔθνος τοῦ ἐμπιστεύτηκε ὅλα του, ζωὴν, τιμὴν, προκοπὴν, τὰ περιττώματα του, τὰ τωρινὰ καὶ τὰ ὑστερινὰ του, κ' αὐτοῦ καρπὶ δὲν τοῦ καίγεται γιὰ τούτα παρὰ κοιτάζει μονάχα τὴν ἀπολαβὴν του καὶ τὴν δόξαν τοῦ ἀξιομάτου του. Ἄσωτος καὶ παραλυμένος, γιὰτὶ ἐπέταξε στοὺς πέντε ἀνέμους τὸ τιμημένον πιστέμμα, ὅπου τὸ ἔθνος παράδωκε στὴν ἀξιοσύνην του. Ἄσωτος εἶναι ἡ ἐκκλησία· ὁ Θεὸς τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ, ἐρρὸ ὄρισμόν ν' ἀναθρήσῃ τὸν κόσμον σ' ἀγάπην καὶ φόβον Θεοῦ, κ' αὐτὴ ποτὶ τῆς δὲν ἐνοιασθήκε γιὰ τίτιον πράγμα, παρὰ μὲ κἄτι ξερὸς τύπος καὶ φουσκωμένα λόγια, πασκίζει νὰ φυλάγῃ τὴν θέσιν τῆς καὶ τίποτα ἄλλο. Ἄσωτοι εἶναι... καὶ ποιοὶ δὲν εἶναι; Ποιὸς κάνει καλὴν χρῆσιν τῶν θεϊκῶν δώρων; Ποιὸς εἶναι ἄξιος τοῦ ὄρισμοῦ, ὅπου τοῦ ἔδωκε ὁ Θεός; Λοιπὸν ὁ Ἄσωτος, βασιλεὺς ἢ χωριότης, ἐκκλησία ἢ κοινότητα, ἔθνος ἢ κράτος, ἀργὰ ἢ γλήγορα θὰ ξεπέσῃ, θὰ καταντήσῃ σὰν τὸν Ἄσωτον Γιὸν, νὰ θεωρῆ εὐτυχία του, ἂν μπορέσῃ νὰ περάσῃ τὴν ζωὴν του σὰν ἕνας χοῖρος γεμίζοντας τὴν κοιλιὰν του ἀπ' τὰ ξυλοκέρατα ἢ τὰ βελάνια τῶν χοίρων, ὅπου κατάντησε νὰ βόσκη. Ἐμεῖς οἱ τωρινοὶ Ρωμιοὶ, οἱ ἄσωτοι Ρωμιοὶ, μεγάλο μας καλὸ λογιάζουμε, ἂν ἕνας μικρὸς ἢ μεγάλος εἴπῃ κἄτι καλὸ γιὰ μᾶς, μὲ τὴν καρδιά του ἢ γιὰ περίπαισμα· μ' αὐτὸ τὸ τίποτα φουσκώνουμε, τσιρίζουμε, ξεφκνώνουμε. Ποτὶ μᾶς δὲν ἐσκεπτήκαμε, πῶς θὰ γίνουμε ἱκανοὶ, ἂν εἴμαστε κληρονόμοι τῶν Ἑλλήνων ἢ τῶν Ρωμαίων, μὲ τὸ σπαθί μᾶς; καὶ τὴν ἀξιοσύνην μᾶς νὰ πάρουμε τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων μᾶς, παρὰ κοιτάζουμε καὶ τρέχουν τὰ σάλια μᾶς, ἂν μᾶς φωνάξῃ κανένας πῶς εἶναι φίλος μᾶς, καὶ πῶς ἔχουμε μεγάλα δίκια στὴν Ἀνατολή. Ξυλοκέρατα καὶ βελάνια εἶν' αὐτὰ τὰ λόγια γιὰ τὴν ἄσωτην κοιλιὰν μᾶς. Ποτὶ μᾶς δὲν ἐσκεπτήκαμε πῶς καλύτερον φίλον ἀπ' τὸν ἑαυτὸν μᾶς δὲν ἔχουμε καὶ πῶς αὐτὸν τὸν φίλον τὸν ἐκάμαμε νὰ μὴ φεῖξ τίποτε, νὰ μὴν τὸν λογαριάζουν γιὰ τίποτε μηδὲ κείνοι πού χτῆς ἀκόμα δὲν τοὺς ἐθωρούσαμε καλοὺς μηδὲ γιὰ παραγιούς μᾶς. Ὅταν ὁ καθένας δὲν κἀνὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ του, τῆς φρονιμάδας του, ὅταν δὲν στέκῃ ἄξιος τοῦ προορισμοῦ του, εἶναι ἄσωτος καὶ παραλυμένος καὶ καταντεῖ στὸ ξεπέσμα, βόσκει χοίρους καὶ καλοτυχία του λογιάζει νὰ γεγῆ ὁ μοτραπέζος τοῦ κοπαδιοῦ του. Κι' ὅταν καταλάβῃ αὐτὸν τὸν ξεπεσμόν πρέπει νὰ ἀπελπισθῇ; Πρέπει νὰ σταυρώσῃ τὰ χέρια του καὶ νὰ πῇ: πᾶσι πλαιὰ, χάθηκα; ἐλπίδα σωτηρίας γιὰ μένα δὲν ὑπάρχει; ἄς πετάξω τὰ μυαλά μου στὴν αἴραν, ἢ ἄς ἀπομεινῶ ἔτσι κακομοιριασμένος; Ὅχι, ποτὶ φτάνει νὰ καταλάβῃ πῶς γιὰ τὰ κακὰ πού ἤρτανε στὸ κεφάλι του ἐφταιξε ὁ ἴδιος καὶ κανένας ἄλλος καὶ πῶς γιὰ νὰ διαρτῶσῃ τὰ κακὰ φτάγει ν' ἀλλάξῃ τὴν ζωὴν καὶ τὰ φταιξίματα του νὰ τὰ ρίξῃ κατὰ μέρος. Ὁ Θεὸς εὐτὺς στὴν ἀληθινὴ μετάνοιαν δίνει τὴν θεϊκὴν του συντροπήν, γίνεται συντρέχτης τοῦ μετανοημένου ἀμαρτωλοῦ ὀλόχαρος· λίγα τοῦ γυρεύει καὶ πολλὰ τοῦ δίνει. Κοπέλλι τοῦ ζητεῖ νὰ τονε κάμῃ καὶ κείνος τονε κάνει ἀφέντην, ἐνὼ ἡ ἀσωτία ἀπ' ἀφέντην τὸν ἔκαμε κοπέλλι, τὸν ἔστειλε στὸ χοιρομάντρι. Καὶ βέλβαια. Κοιτάξτε τὸ Ἄσωτον τὸ Κράτος μᾶς. Γηριναίει πῶς δὲν ἔχει στρατούς καὶ στόλους· ζητιανεύει

νὰ κάμῃ· γίνεται λοταρτζῆς κ' ὅλα αὐτὰ γιὰτὶ εἶναι ἄσωτος. Μὲ τὴν ζητιανείαν καὶ τὴν λοταρία του μαζώνει πάντα, μὲ τὴν μεταθεσὴν τοῦ ὑπαλλήλου του πετᾷ δεκαπέντε στοὺς δρόμους, μὲ τὴν ἀναμελιὰν του νὰ προστατέψῃ τὸ λαὸν του χάνει σὲ αἷμα καὶ σὲ χρήματα πενήντα καὶ πᾶσι λείοντας, στὸ τέλος γίνεται χοιροβοσκός καὶ λήγεται τὰ ξυλοκέρατα. Δὲν σμαζώνεται παρὰ κυλιέται στὴν ἀσωτία τῆς ἐξουσίας καὶ σαλιαρίζει μονάχα λόγια, τὰ λόγια πού λέν οἱ μεθυσιμένοι ἀπάνω στὴν κρασοκατανυξὴν τους.

Φτάνει νὰ θελήσῃ αὐτὸς ὁ ἄσωτος νὰ νοικοκυρευθῇ, φτάνει νὰ θελήσῃ νὰ γίνῃ κἄτι τι καὶ θὰ γίνῃ μεγάλο, θὰ γίνῃ ἀφέντης.

Δὲν πρέπει ὅμως κ' ὅποιος κάνει τὸ χρέος του σ' αὐτὸν τὸν κόσμον νὰ τὸ ἔχῃ πολὺ ἀπάνω του καὶ νὰ ζητᾷ νὰ κανονίξῃ καὶ τῶν ἄλλων τὴν διαγωγὴν. Δὲν πρέπει νὰ μοιάξῃ τοῦ Παραπονιαρὸν Γιου, πού ἀντίς γιὰ νὰ χαρῆ μὲ τὰδερφοῦ τὴν σωτηρία ἐπίασε νὰ γηριναίξῃ καὶ νὰ κυλιέται πῶς αὐτὸς πού εἴτανε κ' εἴτανε δὲν ἀκούσε ποτὶ ἕνα εὐχαριστῶ. Ὅχι, δὲν πρέπει τὸ χρέος του ὁ καθένας πρέπει νὰ τὸ κἀνῃ γιὰτὶ εἶναι χρέος του κ' ὄχι γιὰ νὰ τοῦ ποῦνε σπολάετην τὸ χρέος εἶναι δικόν σου, δὲν εἶναι τοῦ ἄλλου, γι' αὐτὸ ὁ ἄλλος δὲν ἔχει καμμιάν ὑποχρέωσιν ἀπέναντί σου, καὶ σ' ὅ,τι εἶναι δική του δουλειὰ μπορεῖ νὰ κάμῃ τοῦ κεφαλιοῦ του χωρὶς νὰ σ' ἀρωτήσῃ. Πόσους καὶ πόσους ἔχουμε τέτοιους. Πρέπει ὅμως αὐτοὶ νὰ προσέχουν γιὰτὶ θὰ κινυνέψουν νὰ πάθουν κείνο πού ἔπαθε ὁ παραπονιαρὸς πρωτογιός. Ἀποκάτου ἀπ' τὴν γλυκάδα κρύβεται πικρὸ μαθημα στὰ λόγια τοῦ πατέρα: Ὅλα τὰ δικά μου εἶναι δικά σου· ἔπρεπε ὅμως νὰ χαροῦμε καὶ νὰ φραθοῦμε γιὰτὶ αὐτὸς ὁ ἀδερφός σου ἦτανε πεθαμένος κ' ἀναστήθηκε, χαμένος καὶ βρέθηκε. Κακὸ παιδί, σὰν νὰ τοῦ λέγῃ, πού ἔρχεσαι αὐτὴν τὴν ὥραν νὰ πικράνῃ, τὴν χαρὰν μου μιλώντας μου γιὰ περιουσίας καὶ κληρονομίας. Πᾶρε τὰ ὅλα δικά σου· ἄφησε με ἡσυχὴ νὰ γιορτάσω τὴν χαρὰν πού ξανακείδα τὸ πεθαμένον μου παιδί, πού ξαναβρέθηκα τὸ χαμένο μου γιόν. Τί ἀξίζει τὸ βίος πού φοβᾶσαι μὴ ζοδευθῇ μπρὸς στή δική μου χαρὰ! Κακὸ παιδί, πού δὲν ξέρεις πῶς ἡ χαρὰ εἶναι τὸ πειὸ μεγάλο ἀγαθόν, πού δὲ νοιάθεις πῶς ἡ σωτηρία ἐνός δικοῦ σου ἀξίζει ὅλα τὰ πλοῦτη τοῦ κόσμου. Τί μου χτυπᾷς τὴν δουλειὰν σου καὶ τὴν ἀπομονήν σου; Πᾶρε τὰ ὅλα καὶ ἀφίσε με ἡσυχόν.

Καὶ πόσα μαθήματα ἀκόμα δὲν μπορούμε νὰ βγάλουμε ἀπ' τὴν ὁμορφὴν μᾶς παραβολήν! Ἐμεῖς στὴν καταντιὰ πού εἴμαστε πρέπει νὰ μετανοήσωμε καὶ νὰ θυμώσωμε πάντα κείνο πού σκέφθηκε ὁ Ἄσωτος, νὰ πῆρουμε στὰ πόδια τοῦ οὐρανοῦ μᾶς πατέρα καὶ νὰ τοῦ εἰπούμε: «Πάτερ, ἤμαρτομεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ οὐκέτι ἐσμὲν ἄξιοι κληθῆναι υἱοὶ σου». Πᾶρε μᾶς, σῶσε μᾶς· κάλλιο κοντὰ σου κοπέλλια, παρὰ στὸ δρόμον τῆς ἀσωτίας βασιλιᾶδες.

Ο ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΑΘΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

Ἀπὸ Πέμπτη εἰς Πέμπτη

- Ἐπιμετρετὴς Ἐσωτερικῶν ὁ Ν. Καλογερόπουλος
 - Στοιχωμοί. Ἀθήνα 1, Ἐπαρχίης 5.
 - Λαθωμοί. Ἀθήνα 13 (ὁ ἕνας ἀπὸ κάρου, Περαίας 2, Ἐπαρχίης 7.
 - Κλεισιές. Ἀθήνα 6, Ἐπαρχίης 2 (ἡ μιὰ ληστεία).
 - Ἀπαγωγές. Ἐπαρχίης 1 (μὲ ληστεία).
- Ο ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ